

PROJECTE DE RECERCA 4t D'ESO

FONAMENTS DE LA
COMPOSICIÓ MUSICAL

MARIEL TOUZET MONCADA
MARILA DEL CASTILLO FERNÁNDEZ | 4tC

ÍNDIX

1. INTRODUCCIÓ.....	Pàg. 2
2. HISTÒRIA MUSICAL I FONAMENTS DE LA COMPOSICIÓ DE CADA ÈPOCA.....	Pàg.3
2.1. Música de l'Edat Mitjana.....	Pàg.3
2.2. Música del Renaixement.....	Pàg.4
2.3. Música del Barroc.....	Pàg.5
2.4. Música del Classicisme.....	Pàg.7
2.5. Música del Romanticisme.....	Pàg.8
2.6. Música Actual.....	Pàg.10
2.6.1. Jazz.....	Pàg.10
2.6.2. Rock.....	Pàg.11
2.6.3. Pop.....	Pàg. 13
3. RELACIÓ DE LA MÚSICA AMB LA POESIA(LLENGUA).....	Pàg.14
3.1. La mètrica.....	Pàg.14
4. PROCÉS CREATIU.....	Pàg.14
4.1. Composició de la lletra.....	Pàg.14
4.2. Composició de l'harmonia i la melodia.....	Pàg.16
4.3. Gravació final.....	Pàg.18
4.4. Creació del videoclip.....	Pàg.19
5. CONCLUSIÓ.....	Pàg.22
6. ANNEXES.....	Pàg.23
7. BIBLIOGRAFIA.....	Pàg.40

1. INTRODUCCIÓ

Al llarg del temps, la música ha estat una manera universal de comunicar-nos. Quan escoltem un ritme, una melodia, una harmonia, una lletra o fins i tot un sol compàs, això és capaç de transportar-nos cap a altres móns, èpoques, països, paisatges... Una cançó pot transmetre una gran quantitat d'emocions i sentiments: tristesa, alegria, melancolia, ambigüitat... i significar coses molt diferents per a cada persona, individualment.

Hem escollit aquest tema perquè ens encanta la música. Al principi no ens posàvem d'acord, volíem enfocar el treball cap a diferents àmbits acadèmics, una volia fer un projecte relacionat amb la ciència i, l'altra, es volia centrar en l'àmbit literari.

Finalment, vam decidir escollir un tema que ens agradés a les dues, alguna cosa que tinguéssim en comú, per tant, la música.

Com a treball pràctic hem realitzat la composició musical d'una cançó, una balada que parla de l'autosuperació i que, encara quan s'estigui molt deprimida, s'ha de donar el millor d'un mateix i ser positiu i, un videoclip ambientat a l'institut.

Com a treball escrit, hem elaborat la història de la música, els fonaments musicals de cada etapa, des dels inicis que es coneixen fins a la música contemporània.

També, hem establert una relació entre la mètrica i la música, què tenen en comú i com es pot fusionar l'una amb l'altra.

Per últim, hem explicat l'elaboració de la nostra cançó, com va ser l'escriptura de la lletra, la creació de l'harmonia i la melodia a més a més del relat de com es va realitzar la gravació final de la cançó en un estudi i el videoclip a l'institut.

A part de la creació d'una cançó que sigui capaç d'agradar a les persones que l'escoltin i la realització del videoclip, tenim, com a objectiu, ser capaces de trobar respostes a la nostra investigació, sobre les diferents etapes musicals i els seus fonaments, poder aprendre sobre el nostre treball i poder fer un projecte amb el qual ens sentim orgullosos i, que, al llegir-lo, sigui amè, clar i senzill d'entendre.

2. HISTÒRIA MUSICAL I FONAMENTS DE LA COMPOSICIÓ DE CADA ÈPOCA

2.1. Música de l'Edat Mitjana

476 d.c.- 1492 d.c.

Aquesta etapa és molt important ja que es comença la utilització la notació musical durant el regnat de Carlemany. A partir d'aquí, s'inicia una llarga era de perfeccionament fins a arribar a la que coneixem avui dia.

La monodia fou un dels tipus de composició més cultivats de l'edat mitjana que destaca per ser una art principalment inharmonica i de només una sola veu que pot tenir un acompanyament o no. S'inicia en l'àmbit eclesiàstic i una de les composicions més importants de l'època és el cant gregorià. També, en la música profana, podem trobar el cant dels trobadors i la música instrumental.

A partir del segle XII, la monodia va donant lloc poc a poc a un altre tipus de composició també molt popular d'aquesta època, que va ser la polifonia, i que consisteix en emetre més d'una veu a la vegada i, per tant, és el contrari de la monodia. Les formes que destaquen d'aquest tipus de composició són: l'organum, el discantus, el motet i el conductus polifònic.

Encara que en aquesta època ja es tenien uns coneixements bàsics de notació musical, en molt poques situacions les diferents obres van ser-hi traslladades en el moment en què van ser creades, ja que molts compositors la ignoraven.

Les informacions escrites que s'han trobat proposen que les obres van ser creades oralment, és a dir, la transmissió boca a boca a través de generacions. Només van ser escrites quan van arribar a una fama i prestigi que al·legués la seva compilació en cançoners.

COMPOSITORS MÉS IMPORTANTS:

Leonin (París segle XII): *Magnus liber organi*

Pérotin (París segle XIII): *Sederunt principes*

2.2. Música del Renaixement

1400 d.c. - 1700 d.c.

Aquest nou moviment musical s'inicia a Itàlia i fa referència a un estil que s'havia abandonat durant el període posterior a la fi de l'Imperi Romà. És per aquesta raó que aquesta estètica es coneix com a Renaixement, ja que és un estil que torna a néixer.

Es caracteritza principalment per ser una música que desenvolupa la polifonia i sobretot contrapuntística, una tècnica d'improvisació i composició que permet combinar dues o més veus que en un inici eren independents per a obtenir un equilibri harmònic. També destaca el cromatisme, que és un terme musical que es refereix a l'ús de notes que no són pròpies de l'escala, és a dir, a notes intermèdies de l'escala (semitons), i en aquest cas, no es queden fixes a l'escala diatònica (escala musical de 7 notes, separades per 5 tons i 2 semitons), sinó que els compositors de l'època van experimentar molt amb les alteracions (sostinguts i bemolls).

A poc a poc, i a mesura que la música pràctica anava evolucionant, es van anar acceptant els intervals de tercera i de sexta, que sempre havien estat considerats consonàncies imperfectes.

Es fa una gran diferència entre la música vocal i la música instrumental.

➤ Música vocal: es desenvolupen dues modalitats bàsiques.

- Profana: cada cop té més difusió i arriba a ser fins i tot més popular que la religiosa. Els dos grans tipus més conreats són el Cànon i el Madrigal. El Cànon, originari d'Anglaterra, consisteix en una peça de diverses veus en què es repeteix una mateixa melodia i les diverses veus van entrant perseguint-se una a l'altra.

En canvi, el Madrigal, que és la forma més important de totes del Renaixement, és una peça generalment per a quatre o cinc veus, realitzada a partir d'un breu text (normalment un poema). Aquest tipus de composició resulta d'una combinació d'escriptura contrapuntística i homofònica.

- Religiosa: també destaquen dues formes principals, que són la Missa i el Motet. La Missa, que adopta el nom de l'acte litúrgic en el qual s'interpreta, constava inicialment de tres parts a l'Edat Mitjana: *Sanctus*, *Agnus Dei* i *Kirie*, encara que més tard es van afegir el *Credo*, *Benedictus* i *Gloria*, principalment. Un dels trets més característics de la missa és que hi ha llocs on no hi ha text, per tant, hi ha una interpretació només instrumental.

El Motet és una obra cantada que es basa en textos bíblics. S'utilitza més en el món religiós del luteranisme i es deixa una mica més de banda en la religió catòlica.

- Música instrumental: la seva aparició es deu sobretot a la reaparició de la dansa que necessita de peces que siguin exclusivament instrumentals. Els instruments es desenvolupen i es perfeccionen molt gràcies a l'existència de luthiers, que fan tot el possible per aconseguir el màxim profit de l'instrument. Gràcies a la invenció de la impremta musical, el repertori instrumental s'amplia cada cop més.

COMPOSITORS MÉS IMPORTANTS:

- Morley (Regne Unit 1557-1602): *Madrigals*
- Dowland (Regne Unit 1563-1626): Les cançons: *Ayres*. Les obres: *Lachrymae*
- Guerrero (Espanya 1529-1599): *Magnificat*, *Sacrae cantiones*, *Salmos*, *Canciones y villanescas*, etc.

2.3. Música del Barroc

1600 d.c. -1760 d.c.

El barroc és un gènere musical que està estretament relacionat amb el moviment estètic que es desenvolupa a Europa i que rep el mateix nom. Comença amb el naixement de l'òpera i s'acaba aproximadament amb la mort de Johann Sebastian Bach (1750). Aquesta, és una de les èpoques més importants de la música així com una de les més llargues i revolucionàries, ja que s'introdueixen grans innovacions

que trenquen l'estructura que s'havia seguit fins a aquell moment, com per exemple la pràctica del baix continu i una ornamentació carregada.

Els compositors de l'època decideixen concentrar l'expressió musical en una sola veu: la melodia, i així a poc a poc, es deixa de banda la polifonia i apareix la melodia acompanyada.

El baix continu del que parlàvem abans, és la segona veu que ressalta més i la base harmònica de la música barroca. El compositor escriu la part del baix i deixa la feina d'interpretar els acords als músics, que normalment toquen instruments harmònics (clavicèmbal, orgue, llaüt,...), encara que normalment a aquest baix continu se li afegeix un xifrat per a guiar una mica l'artista.

A més a més, es comença a pensar i a entendre la música des d'un punt de vista més vertical per damunt de la tradicional lectura horitzontal, és a dir, que es tenen en compte la superposició dels sons que formen acords, creant d'aquesta manera una estructura harmònica. Així s'origina el conegut estil tonal.

Del gènere vocal, destaca sobretot l'*òpera*, que és un dels gèneres més destacats del barroc que consisteix en una peça vocal amb acompanyament instrumental i principalment destinada a la representació escènica.

Del gènere instrumental, la formes més rellevants són la *Suite* i el *Preludi*, *Tocata* i *Fuga*. La *Suite* es caracteritza principalment per ser una peça formada per un conjunt de moviments en què es barregen temps lents i ràpids, interpretada per un solista o un grup de cambra. En canvi, el *Preludi*, la *Tocata* i la *Fuga*, són formes breus interpretades per un grup format d'entre sis o vuit músics. Normalment, són peces bastant expressives, amb un interpretació que és bastant lliure i una gran quantitat d'ornaments que fan que la peça sigui pròpia del barroc.

COMPOSITORS MÉS IMPORTANTS DE L'ÈPOCA:

- A.Vivaldi (Itàlia 1678-1741): *Les quatre estacions*, *Concertino Grossi*, *L'Estro Harmònic*
- C. Monteverdi (Itàlia 1567-1643): Les òperes: *Orfeu*, *El combat de Tancredo* i *Clorinda*, *El retorn d'Ulisses*.
- J.S.Bach (Alemanya 1685-1750): *Passions segons Sant Joan i Sant Mateu*, *Oratoris de Nadal i de Pasqua*, *Concerts de Brandenburg*, *El clavecí ben temprat*, etc.

- G.F. Händel (Alemanya 1685-1759): *Les òperes: Rinaldo; els oratoris: El Messies, Acis i Galatea; música orquestral: Música aquàtica*

2.4. Música del Classicisme

1750 d.c. - 1820 d.c.

El Classicisme és una època que se situa entre el Barroc i el Romanticisme i que es caracteritza principalment per la cerca per part dels compositors de la moderació, l'ordre, el bon gust, l'elegància i l'expressió sense arribar a exagerar. Els països que desenvolupen més aquest estil de música són Àustria i Alemanya, on es crea un llenguatge musical universal i clàssic que resulten de la barreja dels estils francès, alemany i italià. Aquest nou moviment aporta nous valors com el sentiment, la intel·ligibilitat i el internacionalisme, ja que la música es transmet d'una manera més íntima i lliure, hi predominen formes com la fuga, el baix continu i el contrapunt (característiques que donen una textura polifònica: melodia acompanyada i homofonia, és a dir, que predomina la verticalitat i que l'obra es construeix a partir d'acords) i es conrea a tota Europa. Els compositors utilitzen molt recursos com la varietat en melodies, ritmes, tonalitats i dinàmiques, i el contrast. Per a fer això, s'utilitzen canvis de caràcter i timbre, i per aconseguir un estil més suau i clar, acudim a l'acompanyament en baix d'Alberti.

Independentment, els gèneres més conreats són la música pura i la música dramàtica (òpera).

- La música pura, no té cap significat extramusical, és a dir, la música aporta proporció, elegància i bellesa sense cap excés d'ornaments.
- La música dramàtica té un argument i és representat molt emotivament. És el cas de l'òpera, la gran forma vocal del classicisme, que a diferència de l'òpera barroca, que té arguments històrico-mitològics, opta per arguments més mundans, és a dir, arguments més relacionats amb la vida i el món real.
- La música profana segueix predominant per sobre de la religiosa.

COMPOSITORS MÉS IMPORTANTS DE L'ÈPOCA:

- W.A. Mozart (Àustria 1756-1791): *Les òperes: La flauta màgica, Les noces de Figaro, el Rèquiem*. Les simfonies, les sonates, etc.

- L. van Beethoven (Alemanya 1770-1827): *Les 9 simfonies; concerts per a piano; concert per a violí; concert per a violí, violoncel i piano*
- F.J.Haydn (Àustria 1732-1809): *Les simfonies: Londres, Cop de timbal, París;* els oratoris: *Les estacions i la creació. Obres per a piano.*

2.5. Música del Romanticisme

1815 d.c. - 1910 d.c.

El Romanticisme és un corrent que es desenvolupa principalment a Europa durant el segle XIX. Neix a Alemanya a partir de diversos canvis sociopolítics com per exemple la caiguda dels règims absolutistes que donen pas a una societat més liberal dirigida per moviments com l'anarquisme, el socialisme o el marxisme. El que es pretén amb la música d'aquesta època és transmetre sentiments i emocions i això s'aconsegueix a través d'una melodia de gran força expressiva que normalment és lliure encara que complexa gràcies a tots els matisos i dinàmiques que presenta, i una harmonia més elaborada.

Com en totes les èpoques treballades anteriorment, es distingeixen dos tipus de música: la música vocal i la música instrumental.

La música vocal transmet molt gràcies a la veu, que és capaç d'expressar sentiments i emocions d'una manera molt intensa i íntima. Dins d'aquest tipus de música, podem trobar dos tipus: la profana i la religiosa. I dins d'aquests dos, encara podem trobar dos subtipus:

- Profana: lied i òpera. El lied consisteix en una cançó breu cantada per una sola veu en què juntament amb l'acompanyament del piano i la lletra es forma una peça molt completa. N'hi ha de tres tipus: lied estròfic (A A' A''), lied ternari (A B A) i lied rondó (A B A C A).

L'òpera era un dels espectacles més vistos per la burgesia durant el segle XIX, ja que expressava d'una manera molt clara els ideals romàntics. Els arguments mitològics emprats durant el barroc queden completament exclosos i els temes utilitzats comencen a ser sobre històries d'amor. Es destaquen tres òperes romàntiques principalment: l'òpera italiana, l'òpera alemanya i l'òpera francesa.

- Religiosa: missa i oratori. A diferència de les altres èpoques, la música religiosa d'aquesta època no és sempre pensada per a ser

interpretada als temples religiosos, sinó que molts compositors volen que es toquin les seves peces a les sales de concert.

Els intèrprets i compositors de la música instrumental es consideren genis de l'època, ja que tenien la capacitat de transmetre, mitjançant matisos i dinàmiques, les seves sensacions a l'hora de crear i interpretar les obres. Hi ha dues formes que destaquen per sobre de les altres: la música per a piano i la música orquestral.

- Música per a piano. Obres normalment curtes, d'estil lliure i que solen tenir improvisacions. N'hi ha de diferents tipus: balada, impromptu, elegia, intermezzo, nocturn, barcarola, rapsòdia, preludi, ...
- Música orquestral. Es poden distingir dues formes: la simfonia romàntica i la música programàtica. La simfonia romàntica s'allunya cada cop més de la seva severa organització. Com el nom indica, la forma més utilitzada pels compositors és la simfonia.

La música programàtica neix a causa del desig de llibertat i segueix un argument literari. H. Berlioz és la persona que inicia aquest gènere musical. La forma més emprada és el poema simfònic que consisteix en una obra d'organització lliure destinada a una gran orquestra.

COMPOSITORS MÉS IMPORTANTS DE L'ÈPOCA:

- F. Schumann (Alemanya 1810 -1856): 4 simfonies, *concert per a piano, concert per a violoncel*; diverses sonates i "lied"
- G. Verdi (Itàlia 1813 -1901): Òperes: *Nabucco, Macbeth, Rigoletto, La Traviata, Aïda*; Rèquiem
- F. Mendelssohn (Alemanya 1809-1847): Suite: *Somni d'una nit d'estiu*; 5 simfonies; concerts per a violí i 2 per a piano
- Chopin (Polònia 1810-1849): 2 concerts per a piano i orquestra; 3 sonates per a piano; 4 *scherzos*; 25 preludis; 19 nocturns

2.6. Música Actual

2.6.1. Jazz

1900 d.c. - avui dia

El Jazz és un gènere musical d'origen afroamericà que neix a Nova Orleans, Estats Units d'Amèrica (encara que també es desenvolupa al mateix temps a altres ciutats del país), durant la primera dècada del 1900 a partir de la barreja del ritme de la música negra, del tractament melòdic euroafricà i de l'harmonia que procedeix d'Europa.

El tret més característic del jazz és que es basa en la improvisació i en un èmfasi en el ritme. A causa d'això últim, normalment no hi ha notació musical, és a dir, es prescindeix de les partitures o aquesta escriptura es redueix tan sols a un guió orientatiu per als intèrprets.

La improvisació es basa en un tema bàsic, comú, a partir del qual el músic s'inventa melodies i acompanyaments de manera espontània, i té una harmonia que es repeteix constantment (normalment s'utilitza la forma AABA). El ritme es caracteritza principalment per *l'off-beat*, que és la desviació constant de la pulsació, i el *swing*, que comporta síncopes, acceleracions i retards en el tempo.

En quant a l'harmonia, el jazz adoptà, en un principi, harmonies molt simples, però més tard i degut a la influència europea, es va arribar a un grau elevat de complexitat harmònica. Predomina la melodia acompanyada, ja que, la majoria de vegades, quan un músic fa la seva improvisació, els altres l'acompanyen en un segon pla.

La forma predominant d'aquest gènere musical és la coneguda estructura de *call and response*, és a dir, de pregunta i resposta, en què es comença un tema de manera grupal, tot seguit, cada intèrpret fa la seva improvisació i finalment, per concloure, es torna a tocar el tema inicial tots junts.

INTÈRPRETS I COMPOSITORS MÉS IMPORTANTS:

Com hem dit abans, degut a la improvisació, el jazz és un estil que no es compon sinó que es practica d'una manera espontània a partir d'una pauta. Tot i això n'hi va haver algú.

- Ellington (Estats Units d'Amèrica, 1899 – 1974): Ha compost més de 450 temes de jazz, suites, música per a pel·lícules.
- Aretha Franklin (Estats Units d'Amèrica, 1942-2018)
- Louis Armstrong (Estats Units d'Amèrica, 1901-1971): gran trompetista i intèrprete.

2.6.2. Rock

1950- avui dia.

El rock neix als anys cinquanta als E.E.U.U. , al acabar la Segona Guerra Mundial. El seu nom ve de l'àmbit marítim, on rock es referia, en la forma de tripular el vaixell, a endavant i endarrere i roll a els costats, encara que altres versions diuen que ve de *rock and roll party*, (què significa literalment gronxar-se i rodar). Era un programa de ràdio on es van començar a emetre aquest tipus de música, encara que el que més s'emetia era el *rhythm and blues*. Els seus orígens són principalment la música negra, els blues i el *rhythm and blues* i, de part de la música blanca, el *country and western* propi dels estats del sud. Del primer s'agafa el ritme l'estructura i el sentiment i del segon la melodia i l'harmonia clàssiques. En el rock and roll, trobem les següents característiques melòdiques, rítmiques i harmòniques:

- S'utilitza el compàs quaternari, es fan frases amb roda de 12 o 8 compassos.
- S'accentuen els temps febles del compàs.
- La línia melòdica del baix realitza arpegis i escales.
- S'utilitza el ritme del boogie-woogie.
- Els instruments més importants i utilitzats són: la guitarra rítmica, la melòdica, la bateria, el baix i la veu. També hi ha alguns instruments de vent com la trompeta o el saxofon i el piano.

Del rock deriven moltíssims tipus de música com:

-El pop.

-El folk-rock, on es barreja la puresa musical del folk amb sons electrificats del rock i parla de reivindicacions socials.

-El hard rock i el Heavy metal, que són un tipus de rock dur i violent, amb melodies simples, el so distorsionat de la guitarra, timbre vocal aspre i cops de bateria.

-El punk, que es defineix com una expressió d'inconformisme.

-El glam-rock. Aquest estil va predominar bastant i va ser utilitzat per grans artistes molt importants. És una variació del pop-rock que es desenvolupa a Anglaterra però és més una estètica que un estil musical.

-Reggae. Música popular jamaicana que barreja rock, soul, ritmes africans i cants espirituals. Es caracteritza per un ritme repetitiu i sincopat.

-Funky i disco. Presència important d'instruments de percussió i hi destaca un gran ritme amb un baix elèctric. Té arrels de soul.

-New romantics. Tot i no ser innovadora musicalment, utilitza les tecnologies noves d'aquell moment per fer una creació més elaborada i per a res agressiva, centrada en valors com l'ecologisme i el pacifisme, apagant així la flama del punk.

-Dels noranta fins a avui, el rock s'ha internacionalitzat i expandit molt, és com un gran arbre amb moltíssimes branques. Es va crear la música comercial i nous estils com el grunge o el rap.

El rock va significar, quan es va crear, una revolució i revelació cap a la societat del moment. Es va presentar com a mitjà d'expressió de la inconformitat de la juventud rupturista. Així, veiem que va ser, i és, molt més que un estil musical, ja que va suposar un gran enfrontament generacional. Els pares dels joves rebutjaven aquesta "música per a negres" i pensaven que incitava els seus fills al sexe i la barreja de races. Veiem que avui dia és molt diferent, ja que és un gènere més que acceptat i que encara avui comporta una gran repercussió moltes vegades.

COMPOSITORS I ARTISTES MÉS IMPORTANTS:

- Elvis Presley, el rei del rock: (1935-1977) *Love Me Tender, Jailhouse Rock* o *Don't Be Cruel*.
- The Beatles: dècada del 1960. Naix a Anglaterra. *Let it be, Yesterday, Hey Jude*
- Queen: s'origina a Londres el 1970. *I want to break free, Bohemian Rhapsody, We are the champions...*

2.6.3. Pop

1950 d.c. - Avui dia

El pop és un estil musical que va sorgir a la segona meitat del segle XX i va tenir el seu origen als Estat Units d'Amèrica i Anglaterra. El seu nom es deu a una abreviatura de *popular music*. És un estil que ha patit molts canvis des de la seva creació, és a dir que, encara que, per exemple,algunes cançons dels anys 60 i altres d'avui dia pertanyin al mateix gènere, no tenen res a veure.

En un principi, el terme *pop* significava gairebé el mateix que *rock and roll*. En canvi, avui dia, es coneix el pop com a un tipus de música que s'enfoca en la comercialització mundial.

Es caracteritza principalment per tenir una melodia senzilla amb certs moments molt fàcils de recordar (tornada) de manera que els que sentin la cançó, la cantin durant tot el dia i amb diverses estratègies que atrauen els auditors.

Els arguments més tractats són l'amor (normalment adolescent), encara que també s'utilitzen altres temes com ara l'amistat o l'autosuperació.

En el nostre cas, la nostra, ha estat una cançó que pertany a aquest gènere musical, el pop,específicament a un dels seus subgèneres: la balada. La balada consisteix en una peça de tempo lent que sovint tracta de temes amorosos, encara que nosaltres ens hem decidit per una lletra que parla de l'autosuperació, i està feta per a ser interpretada per una veu solista, juntament amb un acompanyament que pot estar fet per un o diversos instruments.

COMPOSITORS I ARTISTES MÉS IMPORTANTS:

- Michael Jackson: (1958-2009) *Billie Jean, Thriller..*
- Madonna (1958- present): *Like a Prayer, La isla bonita,...*
- Britney Spears (1981 - present) : *Baby One More Time, Toxic, ...*
- Selena Gómez (1992- present) : *Wolves, Back to you,*
- Miley Cyrus (1992- present): *Party in the U.S.A, The Climb, Wrecking Ball, ...*

3. RELACIÓ DE LA MÚSICA AMB LA POESIA (LLENGUA)

3.1. La mètrica

Quan parlem de música i poesia, podríem pensar que no tenen res a veure. Però no és cert que quan llegim un poema, el llegim amb certa musicalitat? O, quan llegim la lletra d'una cançó, s'assimila a llegir un poema?

En la música, quan el compás fa la funció com a punt de partida de l'articulació, a això se li anomena mètrica, és a dir, la necessitat de fer pauses i donar èmfasi, el que li dóna el ritme a la poesia.

També trobem relacions en quant a les síl·labes i la rima dels versos. En realitat, quan donem mètrica a un poema i el convertim en sonet o en quartet, per exemple, el que fem realment es dotar-lo d'harmonia i musicalitat. Això ho fem per estètica, ja que, realment, la finalitat de la música i la poesia és causar plaer i fer gaudir, tant a tu mateix, com a les persones, cosa que no s'aconseguiria sense certa bellesa rítmica.

4. PROCÉS CREATIU

4.1. Composició de la lletra

- COM HO FAN ELS ARTISTES?

Moltes vegades, el procés creatiu dels artistes és molt caòtic i molt variat entre compositors. D'acord amb això, hem generalitzat bastant les fases del procés creatiu.

Una de les primeres fases d'aquest procés és la meditació d'un concepte, precedit per una pluja d'idees. Per exemple, pensar en el concepte de l'amor i, a partir d'aquí anar fent preguntes com: què significa per a mi?, què he experimentat jo o persones del meu voltant? quins tipus d'amor conec? com m'afecta? Una de les preguntes més importants que s'han de fer és: què vull transmetre amb aquesta lletra i aquesta melodia? Molts artistes pensen que com que són els creadors de la música, només ells tenen dret a dir-te el que significa. Essent això veritat o no, en cada cap hi ha un

món diferent i cadascú sent la música particularment després d'haver viscut diferent experiències, fracassos, triomfs, emocions sentiments..., en fi, tot el que hagi ocorregut a la nostra vida condiona la nostra manera de sentir la música, al igual que el nostre estat d'ànim en tots moments. Amb aquesta reflexió volíem arribar a la conclusió que quan escoltem música, deixem volar la nostra imaginació, al igual que els artistes ho van fer a la hora d'escriure les lletres.

Una vegada tenen la idea clara i han format un esbós, comencen la redacció de la lletra de manera que quedi harmònica. Això fa referència a l'apartat anterior, el qual parlava de la relació de la música amb la mètrica. La finalitat de tota lletra o melodia de tot artista és la que hem exposat varies vegades anteriorment: fer sentir i transmetre (sentiments i idees entre altres coses), per tant els artistes de veritat s'esforçen molt en aquesta part.

- COM HO HEM FET NOSALTRES?

El primer que vam fer al començar la nostra cançó, va ser pensar en un tema. En un principi, la nostra idea era fer una cançó d'amor, una balada, però per diferents circumstàncies i atès que s'havia de realitzar un projecte relacionat amb l'institut, finalment ens vam decantar per una lletra que parla de l'autosuperació. A partir d'aquí, vam anar desenvolupant la història i es va convertir en un cant a l'esperança, a anhelar allò que saps que pots aconseguir.

Una vegada, John Lennon va dir que les paraules ens fan pensar i que la música ens fa sentir, però que les cançons ens fan sentir allò en el que pensem. Nosaltres volíem fer això, transmetre el que pensàvem a través de la música: que pots aconseguir tot el que et proposis, des d'aconseguir fer amics, treure bones notes i potser estudis universitaris o fins i tot aconseguir el que busques en un sentit espiritual. De vegades necessitaràs ajuda, però ho podràs superar.

Durant la creació de la lletra, vam decidir que aquesta respongués a la següent estructura:

Estrofa - Estrofa - Pretornada - Tornada (x2) - Estrofa - Estrofa - Pretornada - Tornada (x2) - Final.

L'estructura de la nostra cançó no és la mateixa que s'utilitza per compondre les cançons de música actual com poden ser cançons d'estil pop, ja que cap al final de la composició s'utilitza normalment un pont.

Quan ja teníem la idea en castellà, la vam traduir d'una manera una mica planera a l'anglès. Després, vàrem consultar amb la Judit Espinosa. Ens ajudà molt i aconseguirem una lletra que tenia sentit i amb una mètrica més o menys marcada, fent que les síl·labes de cada vers coincident quadressin.

La lletra va ser el primer a fer i, quan ho acabarem, vam procedir amb la melodia i l'harmonia.

4.2. Composició de l'harmonia i la melodia

- COM HO FAN ELS ARTISTES?

Com hem dit a la creació de la lletra, cada artista és un món i compon de manera diferent. Potser no tenen ni una rutina explícita per a fer-ho. De vegades surt sense pensar-ho i de vegades no surt ni volent-ho. Molts artistes comencen abans amb la composició de la melodia i, posteriorment, escriuen la lletra segons el que el transmet aquesta melodia. Hem trobat unes entrevistes on alguns compositors de cert renom expliquen com componen i què significa per a ells:

-DAVID SANTISTEBAN: compositor i productor. Ha compost per a David Bisbal, India Martínez, Malú, Sergio Dalma i Luis Fonsi entre d'altres. Va aconseguir un Premi Goya el 2015. Ell explica que es lleva sobre les 9 del matí, fa la seva rutina matutina i després es "clausura" en certa manera, al seu estudi, ja que pot estar-s'hi hores fins que algú el rescata, com diu ell. Diu que ho fa cada dia, amb l'ordinador construeix bases, inventa melodíes i escriu lletres sobre les que va escriure fa temps. En la seva experiència, les cançons no es componen sinó que li surten soles i, a vegades, amb una mica d'ajuda. Declara què hi ha vegades que la composició es converteix en un part perquè li costa veure una mica de llum en la creació de les seves cançons. Explica també que no s'ha d'abandonar aquesta rutina, ja que la constància, la disciplina i les hores al dia que es dediquen en la composició són claus per al procés i l'èxit.

-DAVID DEMARÍA: Artista i compositor, ha compostat per a Marta Sánchez, David Bisbal, David Bustamante, Malú... va participar en la banda sonora de la pel·lícula *8 apellidos Vascos* i ha guanyat diversos premis. Ell explica que per a compondre necessita estar en un estat de relax actiu, de soledat desitjada, de documentació

propera... un estat d'automotivació. Li encanta poder compondre una cançó amb el seu instrument però el que més el captiva és fer-ho amb la seva pròpia imaginació. S'ha arribat a estar més de 24h pensant en una melodia o una frase d'una tornada. Es considera a si mateix un descobridor incansable en un món personal que ell mateix crea al voltant d'aquests temes per acabar. El que ha après i aconseguit ho considera fruit de 25 anys viatjant. Segons la seva experiència, la idea és l'element principal i una vegada agafat el fil, desenvolupar-la es converteix en el motiu per el qual t'esprems les neurones fins a rematar aquesta idea.

-JUANMA LEAL: pianista compositor i productor musical, ha realitzat composicions per a artistes com David Bisbal, Carlos Baute, Pastora Soler, Efecto Pasillo... Ell explica que les balades prefereix fer-les a piano. Amb la música urbana comença l'arranjament abans i després hi afegeix la melodia i la lletra. A part, treballa amb un equip de compositors i arranjadors que donen forma a les cançons, van compartint idees i es complementen. Segons la seva experiència, la base de l'èxit és treballar en equip.

-RIKI RIVERA: guitarrista i compositor musical de cançons com Cenizas, cantada per Malú, o Vencer al amor, per Índia Martínez. Ha sigut galardonat amb un Premi Goya. Relata la seva rutina: normalment, utilitza la guitarra en primer lloc o crea algun arranjament amb el piano més lliure encara que és un amb estructura de cançó, i després navega escoltant el que havia gravat. També sol escoltar les bases d'altres creadors d'estructures i explica que és una forma divertida de visualitzar una bona cançó. Ell va variant el seu mètode de creació ja que de vegades comença amb la melodia, tararejant alguna on puguis encaixar-hi bé una lletra i, des d'aquí, imaginar una història i explicar-la. D'altres vegades, posa música a versos ja creats i també funciona perquè adaptes les melodies i solen sortir detalls des d'una altra perspectiva.

-ANTONIO OROZCO: artista i compositor, ha compost per a altres artistes com: Alejandro Fernández, Luis Fonsi, David Bisbal... I, entre els seus èxits cal destacar: Devuélveme la Vida (Orozco/Malú), Estoy Hecho de Pedacitos de Tí (Orozco) i Temblando (Orozco). Ell explica que no té cap forma per a compondre en el seu cas, però sí que té un mètode: rutina, búsqueda, tècnica i emoció.

- COM HO HEM FET NOSALTRES

La creació de la nostra melodia va ser bastant simple: a partir de la lletra, vam anar provant, amb la veu, quina melodia quedava millor i, normalment, el primer intent era el millor. Després, vam passar aquesta melodia al piano i vam fer algunes variacions per tal d'afegir-hi un punt culminant o, com l'anomenem nosaltres, una explosió. Per a crear l'harmonia, vam optar per una que no fos molt complicada ja que ja teníem suficient treball per afegir-hi més. El procés va ser el següent: des de la melodia, que estava en una tonalitat bàsica (fa major) trobem els acords més adequats per a cada compàs i no ha sigut complicat ja que en cap moment posem inversions ni setenes... Per tant és una harmonia senzilla i bàsica. El que sí que hem fet ha sigut una melodia que expressa el sentiment de la cançó, la qual és tranquil·la al principi i encara que durant tota la cançó hi ha un ritme calmat, a poc a poc es nota que va creixent fins al punt culminant. Això ho hem aconseguit també amb l'ajuda de l'acompanyament de diferents instruments com el piano, la bateria, el baix elèctric i *strings*.

4.3. Gravació final

- COM HO FAN ELS PROFESSIONALS?

Normalment, els artistes contacten amb discogràfiques professionals per a gravar les seves cançons. Primer, es graven les pistes de ritme i d'acompanyament, després, els instruments principals i finalment les veus. Després, és molt important editar la cançó per evitar la desafinació o per a donar més rellevància a segons quins moments, com per exemple en el punt culminant o explosió. Un procés molt important de la gravació professional és la masterització, que comporta un cost a part. Aquesta part té a veure amb ajustar els volums relatius de les pistes en l'enregistrament, assegurant la consistència interna, ajustant l'equalització i el guany de l'enregistrament i utilitzant la compressió per donar-li a la gravació un volum consistent, i molt més.

- COM HO HEM FET NOSALTRES?

Abans de gravar, com és obvi, vàrem quedar unes quantes vegades per a assajar i així poder tenir-ho tot clar a l'hora de gravar. Després, vam aconseguir que un professor de l'escola municipal de música de Cambrils de la Mariel ens deixés un

estudi que tenia instal·lat a casa seva. Primer, la Mariel va gravar l'acompanyament amb el piano i després, la Marila va gravar la veu de la cançó. La primera vegada que ho vam fer no ens va convèncer molt, per tant ho vam repetir una segona vegada per a poder millorar-ho. Encara que tot i així no ha quedat tot lo bé que desitjàvem ja que no som professionals i no podíem esperar que quedés perfecte, hem arribat a un resultat acceptable.

Ens vam posar bastant nervioses a l'hora de la gravació ja que, com hem dit abans, no som professionals i no teníem ni idea de com anava el procés, però poc a poc va anar sortint tot bastant bé.

4.4. Creació del videoclip

- COM HO FAN ELS PROFESSIONALS?

Aquells que s'encarreguen del *making off* dels vídeos musicals, califiquen aquest procés de satisfactori, frustrant, divertit, desafiant, esgotador i emocionant i normalment, tot al mateix temps. Encara que es reconeix que cada vegada hi ha més avenços tècnics que proporcionen un gran ajut a l'hora de gravar i editar, tot queda molt condicionat pel pressupost que es té, el temps del qual es disposa o l'experiència i imaginació que es posseeix. Podem dir que la creació d'un videoclip consta principalment de 5 fases:

1. Desenvolupar el concepte: El primer a fer és realitzar un pressupost tenint en compte les idees que es tenen, el capital del qual es disposa i amb quin personal es vol contractar per al videoclip. L'ideal és portar un bloc de notes per anar apuntant totes les idees que se t'acudeixen, ja que la inspiració pot arribar en qualsevol moment. Quan ja es té una idea general, s'ha de parlar amb l'artista o artistes, explicar-los la perspectiva que vols donar-li al vídeo i preguntar-los quina és la seva idea. Parlar-los del pressupost també és important ja que s'ha de ser realista, moltes vegades no s'aconseguirà una gran producció. Però el més important i que s'ha de fer abans de tot és escoltar la cançó, pensar en els sentiments que es transmeten i, com hem dit anteriorment, intentar transmetre-ho mitjançant imatges. Pot ser un vídeo molt simple però molt profund i amb un gran simbolisme i ser un gran èxit o un molt extravagant que no atregui a la gent. Per tant s'ha de ser objectiu i saber diferenciar una bona idea d'una dolenta, ja que l'excentricitat no fa l'èxit.

Quan ho tenim tot ben clar, creem una història i busquem les localitzacions, vestuaris, atrezzo... del nostre videoclip. Finalment en aquesta part, és molt rellevant fer un guió gràfic per a poder organitzar-te, pot ser per escenes o que mostrin clarament els sentiments dels actors, el que es vol expressar.

2. Buscar el personal per al rodatge: Per a les bones produccions es necessita un bon personal que treballi amb professionalitat. Les persones més importants en un rodatge són:

- a. El director, el qual s'encarrega de moltes parts, té la responsabilitat més gran de tot el procés. Ha d'explicar la seva visió, tenir cura, durant la gravació, de que tothom és al seu lloc i que tot va com ell vol, que es transmeten els sentiments exactes... En definitiva, és una part clau per a que el vídeo surti bé. També, ha de buscar els actors adequats per a la gravació.
- b. El camarògraf, que és l'encarregat de gravar, recull l'acció, l'emmarca bé, treballa també amb l'il·luminació i juga amb diferents càmeres per a que la perspectiva vagi canviant. Tot ho fa sota les ordres del director.
- c. L'il·luminista, que, amb les indicacions del camarògraf i el director, disposa les llums per tal que tot estigui ben il·luminat, o es doni rellevància, en segons quins moments, a un personatge en qüestió.
- d. El sonidista. Aquesta persona, en una gravació de videoclip en el qual la gent normalment no parla, només s'encarrega de donar play, stop o tornar cap a enrere a la cançó, per tal que els artistes puguin fer playback.
- e. Maquinista. Encara que el director és qui més responsabilitats té, el maquinista és una de les persones que té molt de treball. Ell ha de moure tot l'equip tècnic cap al set i instal·lar tots els cables i el material per a la gravació.
- f. L'estilista. Aquesta persona supervisa el vestuari.
- g. Algú que supervisi els detalls com l'atrezzo, els petits moviments dels actors...
- h. Supervisor de continuïtat. aquesta persona s'encarrega de que, en una gravació partida, tot vagi bé, ja que els actors han d'estar en el mateix

lloc on eren abans de començar a gravar i que tot sigui igual, que no es vegin canvis molt notoris.

3. Gravar: s'ha de muntar l'escenari, posar a tots els actors en la seva posició, assajar una mica, i a l'hora de donar-li al play per a gravar, també fer-ho amb la cançó.
4. Postproducció: quan ja hem passat tots els nostres vídeos a l'ordinador, comença el divertit, jugar amb aquests amb un programa d'edició per a aconseguir un bon resultat.
5. Inspirar-te en els grans creadors: Com tot, en la vida hi ha molts videoclips, alguns que han marcat molt a la gent i que han tingut molta fama (Bohemian Rhapsody, I want to break free, Thriller...) Per què no inspirar-te en ells? Explica una història i crea un estil propi del qual et sentis orgullós.

- COM HO HEM FET NOSALTRES?

Des del principi teníem clar que el nostre videoclip seria una història que mostrés el desenvolupament de la cançó, el que hem explicat anteriorment, el qual parla de sentir-se marginat i en el qual es veïés el procés d'autosuperació. Per això ens vam decantar per la següent història: una noia que no té amics, que es tanca en si mateixa i es passa els dies sola, tancant-se en si mateixa, amb la seva música i llegint, però que un dia veu un grup d'amics que s'ho passa bé i veu clarament que és allò que ella també vol; per tant, comença a buscar-ho i, encara que li costa molt ja que porta massa temps sense relaciona-se amb ningú, finalment aconseguix un grup d'amics que realment se l'estimen.

Per a aquest vídeo ens han ajudat els nostres companys de classe. La Laura Franquet ha sigut la nostra protagonista, la que feia de noia marginada i després tots els demés extres han sigut alumnes del Ramon Berenguer IV que s'han presentat voluntaris. Durant diversos dies, hem anat gravant a l'institut i més escenografies la història de la cançó.

La veritat és que ho hem fet sense molta preparació prèvia i encara que no som professionals i els nostres equips de gravació (tauletes mòbils) no són els millors, considerem que encara ens ha sortit prou bé.

Ho hem editat amb el iMovie, afegint-hi totes les escenes, ordenant-les, traient el so de les gravacions i posant-hi la cançó. Malgrat que pensem que podríem haver tingut un millor resultat, també és veritat que ens hem esforçat molt i hem fet un bon treball.

5. CONCLUSIÓ

En definitiva, fent aquest treball hem après molt sobre música, més del que havíem imaginat.

Parlant de la història de la música, hem vist la gran evolució que ha hagut: la humanitat començà tararejant i poc a poc tot es va anar desenvolupant en gran dimensió. Tant és així que melodies on predominava la monodia s'han convertit en melodies amb molts matisos, moltes veus i harmonies i molts arranjaments. També hem vist com la música és molt més que no pas un sintetitzador o l'autotune, la música de veritat té molt de fons i comporta molt de temps, treball i esforç.

Ens hem adonat de que ens agrada més la música, si és possible, gràcies a aquest projecte. Hem vist com fer una cançó comporta molt més treball del que havíem pensat des d'un principi i ens ha agradat molt tota la tasca, encara que ens hem sentit una mica estressades en molts moments.

Al principi del treball ens varem proposar diversos objectius: ser capaces de trobar respostes a la nostra investigació, sobre les diferents etapes musicals i els seus fonaments, poder aprendre sobre el nostre treball i poder fer un projecte amb el qual ens sentim orgulloses i, que, al llegir-lo, sigui amè, clar i senzill d'entendre. A part, també realitzar una composició que ens agradés i acabés sent un bon tema, inspirador i que, pot ser, algún dia, ajudi algú a sortir de la closca i fer allò que el mogui.

Ara, quan mirem cap a enrere i veiem tot el que hem fet durant el curs, i tot el procés de creació, des del principi amb la creació de la lletra fins a haver fet el videoclip, ens adonem del gran treball que ha comportat i ens en sentim orgulloses.

Pensem, també, que el nostre treball escrit ha quedat prou bé, ens hem explicat clarament, tant la història de la música com el nostre propi procés creatiu i al

posar-ho per escrit ens hem adonat enacar més de tot el treball que hem fet realment.

En conclusió i per acabar, volem dir que ens ha agradat molt aquest projecte perquè encara que al principi pensàvem que ens costaria molt, i així ha sigut en part, ens hem sentit molt revitalitzades i orgulloses de fer-ho.

6. ANNEXES

Lletra de la cançó:

It's true,
when I wake up in the morning
I couldn't go on
it seemed so difficult.

It's true,
when I went to high school,
didn't want to go on
my head got away.

My heart followed its beats, indifferent,
but I knew that there was something else,
this wasn't the only truth...

I think I can get it
I'll try to,
the stars full of dreams are calling me,
I will try hard to reach them. (x2)

It's true,
simply maybe it's impossible,
I try it but it's so hard.
I could give the best of myself.

It's true,
when I go to high school,
my feet have wings.
I'm having more hope.

My heart follows its beats now conscious,
and I knew that there is something else,
this wasn't the only truth...

I knew I could get it
I finally did,
now the stars full of dreams surround me
I was able to achieve them... (x2)

It's true,
when i wake up in the morning
I can go on
it seems so different...

PARTITURA DE LA CANÇÓ

IT'S TRUE

Marika del Castillo

Mariel Touzet

$\text{♩} = 70$

Mezzo-soprano

Piano

Cuerdas

Bajo eléctrico

Set de percusión

Caja de concierto

Bombo de concierto

5

Mzs.

Pno.

Cdas.

Guit. B.

Perc. Set.

C. Clar.

Bom. Conc.

The image shows a musical score for five measures. The vocal line (Mzs.) is in a single staff with a treble clef and a key signature of one flat. It contains rests for the first four measures and a quarter note followed by an eighth note in the fifth measure. The piano accompaniment (Pno.) consists of two staves. The right hand has a melodic line with eighth-note patterns and a triplet in the fifth measure. The left hand plays a steady accompaniment of chords. The other instruments (Cdas., Guit. B., Perc. Set., C. Clar., Bom. Conc.) are represented by staves with rests throughout the five measures.

10

Mzs. *ff*

Pno. *ff*

Cdas. *pp*

Guit. B. *pp*

Perc. Set.

C. Clar.

Bom. Conc.

14

Mzs.

Pno.

Cdas.

Guit. B.

Perc. Set.

C. Clar.

Bom. Conc.

The musical score is written in a key signature of one flat (B-flat) and a common time signature. It consists of seven staves. The first staff, labeled 'Mzs.', contains a melodic line starting with a quarter note, followed by eighth notes, and a triplet of eighth notes in measure 15. The second staff, labeled 'Pno.', shows a piano accompaniment with chords in the right hand and single notes in the left hand. The third staff, labeled 'Cdas.', shows sustained chords in both hands. The remaining four staves (Guit. B., Perc. Set., C. Clar., and Bom. Conc.) are marked with rests, indicating they are silent during these measures.

18

Mzs.

Pno.

Cdas.

Guit. B.

Perc. Set.

C. Clar.

Bom. Conc.

The musical score for measures 18-20 is as follows:

- Mzs.:** Treble clef, key signature of one flat. Measure 18: eighth rest, eighth note G4, eighth note A4, eighth note B4, eighth note C5, eighth note B4, eighth note A4, eighth note G4, eighth note F4, eighth note E4, eighth note D4, eighth note C4. Measure 19: eighth rest, eighth note D4, eighth note E4, eighth note F4, eighth note G4, eighth note A4, eighth note B4, eighth note C5, eighth note B4, eighth note A4, eighth note G4, eighth note F4, eighth note E4, eighth note D4. Measure 20: quarter note D4, quarter note E4, quarter note F4, quarter note G4, quarter note A4, quarter note B4, quarter note C5, quarter note B4, quarter note A4, quarter note G4, quarter note F4, quarter note E4, quarter note D4.
- Pno.:** Treble and Bass clefs, key signature of one flat. Measure 18: Treble: quarter rest, quarter note G4, quarter note A4, quarter note B4, quarter note C5; Bass: quarter note G2, quarter rest, quarter rest, quarter rest. Measure 19: Treble: quarter rest, quarter note D4, quarter note E4, quarter note F4, quarter note G4; Bass: quarter note G2, quarter rest, quarter rest, quarter rest. Measure 20: Treble: quarter rest, quarter note D4, quarter note E4, quarter note F4, quarter note G4; Bass: quarter note G2, quarter rest, quarter rest, quarter rest.
- Cdas.:** Treble and Bass clefs, key signature of one flat. Measure 18: Treble: quarter note G4, quarter note A4, quarter note B4, quarter note C5; Bass: quarter note G2, quarter rest, quarter rest, quarter rest. Measure 19: Treble: quarter note D4, quarter note E4, quarter note F4, quarter note G4; Bass: quarter note G2, quarter rest, quarter rest, quarter rest. Measure 20: Treble: quarter note D4, quarter note E4, quarter note F4, quarter note G4; Bass: quarter note G2, quarter rest, quarter rest, quarter rest.
- Guit. B.:** Bass clef, key signature of one flat. Measure 18-20: quarter rest, quarter rest, quarter rest, quarter rest.
- Perc. Set.:** Measure 18-20: quarter rest, quarter rest, quarter rest, quarter rest.
- C. Clar.:** Measure 18-20: quarter rest, quarter rest, quarter rest, quarter rest.
- Bom. Conc.:** Measure 18-20: quarter rest, quarter rest, quarter rest, quarter rest.

21

Mzs.

Pno.

Cdas.

Guit. B.

Perc. Set.

C. Clar.

Bom. Conc.

The musical score for measures 21-23 is as follows:

- Mzs.:** Treble clef, key signature of one flat. Measure 21: Quarter note G4, eighth notes A4-B4-C5, eighth notes D5-E5-F5, quarter note G5. Measure 22: Quarter note F5, eighth notes E5-D5, eighth notes C5-B4, quarter note A4. Measure 23: Quarter note G4, eighth notes F4-E4, eighth notes D4-C4, quarter note B3.
- Pno.:** Treble and Bass clefs, key signature of one flat. Measure 21: Treble clef has a quarter rest, Bass clef has a half note chord (F4, B3). Measure 22: Treble clef has eighth notes G4-A4-B4-C5, Bass clef has a half note chord (F4, B3). Measure 23: Treble clef has eighth notes D5-E5-F5-G5, Bass clef has a half note chord (F4, B3).
- Cdas.:** Treble and Bass clefs, key signature of one flat. Measure 21: Treble clef has a half note chord (F4, B3), Bass clef has a half note chord (F4, B3). Measure 22: Treble clef has a half note chord (F4, B3), Bass clef has a half note chord (F4, B3). Measure 23: Treble clef has a half note chord (F4, B3), Bass clef has a half note chord (F4, B3).
- Guit. B.:** Bass clef, key signature of one flat. Rest throughout.
- Perc. Set.:** Rest throughout.
- C. Clar.:** Rest throughout.
- Bom. Conc.:** Rest throughout.

24

Mzs.

Pno.

Cdas.

Guit. B.

Perc. Set.

C. Clar.

Bom. Conc.

The musical score consists of seven staves. The first staff, labeled 'Mzs.', is in a treble clef with a key signature of one flat (Bb) and contains a melodic line with eighth and sixteenth notes. The second staff, labeled 'Pno.', is in a grand staff (treble and bass clefs) with a key signature of one flat (Bb) and contains a rhythmic accompaniment with chords and single notes. The third staff, labeled 'Cdas.', is in a grand staff (treble and bass clefs) with a key signature of one flat (Bb) and contains sustained chords. The fourth staff, labeled 'Guit. B.', is in a bass clef with a key signature of one flat (Bb) and contains a whole rest. The fifth staff, labeled 'Perc. Set.', is in a percussion clef with a key signature of one flat (Bb) and contains a whole rest. The sixth staff, labeled 'C. Clar.', is in a soprano clef with a key signature of one flat (Bb) and contains a whole rest. The seventh staff, labeled 'Bom. Conc.', is in a bass clef with a key signature of one flat (Bb) and contains a whole rest.

27

Mzs.

Pno.

Cdas.

Guit. B.

Perc. Set.

C. Clar.

Bom. Conc.

30

Mzs.

Pno.

Cdas.

Guit. B.

Perc. Set.

C. Clar.

Bom. Conc.

The musical score consists of seven staves. The first staff (Mzs.) is in treble clef with a key signature of one flat and a 3/4 time signature. It contains a melodic line with eighth and sixteenth notes, including a triplet in the second measure. The second staff (Pno.) is a grand staff with treble and bass clefs, featuring a rhythmic accompaniment of eighth notes in the right hand and chords in the left hand. The third staff (Cdas.) is a grand staff with treble and bass clefs, showing chordal accompaniment with a *pp* dynamic. The fourth staff (Guit. B.) is in bass clef, playing a simple harmonic line with a *pp* dynamic. The fifth staff (Perc. Set.) uses a drum set notation with 'x' marks for hits, playing a consistent eighth-note pattern with a *mf* dynamic. The sixth staff (C. Clar.) is in bass clef, playing a simple harmonic line with a *ppp* dynamic. The seventh staff (Bom. Conc.) is in bass clef, playing a simple harmonic line.

33

Mzs.

Pno.

Cdas.

Guit. B.

Perc. Set.

C. Clar.

Bom. Conc.

36

Mzs.

Pno.

Cdas.

Guit. B.

Perc. Set.

C. Clar.

Bom. Conc.

The musical score consists of seven staves. The Mzs. staff is in treble clef with a key signature of one flat and a 3/4 time signature. The Pno. staff is in grand staff (treble and bass clefs). The Cdas. staff is in grand staff with octaves indicated by '8'. The Guit. B. staff is in bass clef. The Perc. Set. staff uses a drum set notation with 'x' marks for cymbals and vertical lines for other drums. The C. Clar. and Bom. Conc. staves are in bass clef. Dynamics include *f* and *pp*. Measure 36 shows the beginning of a melodic line in the Mzs. and piano accompaniment in the Pno. and Cdas. staves. Measure 37 continues the melodic development. Measure 38 features a more active melodic line in the Mzs. and a change in piano accompaniment.

39

Mzs.

Pno.

Cdas.

Guit. B.

Perc. Set.

C. Clar.

Bom. Conc.

The image shows a musical score for measures 39, 40, and 41. The score is written for seven instruments: Mzs. (Mezzosoprano), Pno. (Piano), Cdas. (Cello/Double Bass), Guit. B. (Bass Guitar), Perc. Set. (Percussion Set), C. Clar. (Clarinet in C), and Bom. Conc. (Bassoon/Contrabassoon). The key signature is one flat (B-flat), and the time signature is 4/4. Measure 39 starts with a treble clef for Mzs. and a grand staff for Pno. and Cdas. The piano part features a bass line with a half note G2 and a treble line with a half note G4. The cello/double bass part plays a whole note G2. The bass guitar part has a half note G2. The percussion set plays a rhythmic pattern of eighth notes. The clarinet and bassoon parts play a rhythmic pattern of quarter notes. Measure 40 continues the piano part with a half note G2 in the bass and a half note G4 in the treble. The cello/double bass part plays a whole note G2. The bass guitar part has a half note G2. The percussion set plays a rhythmic pattern of eighth notes. The clarinet and bassoon parts play a rhythmic pattern of quarter notes. Measure 41 continues the piano part with a half note G2 in the bass and a half note G4 in the treble. The cello/double bass part plays a whole note G2. The bass guitar part has a half note G2. The percussion set plays a rhythmic pattern of eighth notes. The clarinet and bassoon parts play a rhythmic pattern of quarter notes.

42

Mzs.

Pno.

Cdas.

Guit. B.

Perc. Set.

C. Clar.

Bom. Conc.

The musical score consists of seven staves. The top staff (Mzs.) is in treble clef with a key signature of one flat and contains a melodic line with eighth and sixteenth notes. The second staff (Pno.) is a grand staff with treble and bass clefs, featuring a rhythmic accompaniment of chords and single notes. The third staff (Cdas.) is a grand staff with treble and bass clefs, showing sustained chords. The fourth staff (Guit. B.) is in bass clef with a key signature of one flat, playing a simple bass line. The fifth staff (Perc. Set.) uses a drum set notation with 'x' marks for hits. The sixth staff (C. Clar.) is in bass clef with a key signature of one flat, playing a rhythmic pattern of eighth notes. The seventh staff (Bom. Conc.) is in bass clef with a key signature of one flat, playing a rhythmic pattern of eighth notes.

45

Mzs.

Pno.

Cdas.

Guit. B.

Perc. Set.

C. Clar.

Bom. Conc.

The musical score consists of seven staves. The Mzs. staff is in treble clef with a key signature of one flat and a 3/4 time signature. The Pno. staff is in grand staff (treble and bass clefs). The Cdas. staff is also in grand staff. The Guit. B. staff is in bass clef. The Perc. Set. staff uses a drum set notation with 'x' marks for cymbals and vertical lines for other drums. The C. Clar. and Bom. Conc. staves are in common time. Dynamics include *f* and *pp*.

48

Mzs.

Pno.

Cdas.

Guit. B.

Perc. Set.

C. Clar.

Bom. Conc.

pp

f pp

Detailed description of the musical score: The score is for measures 48, 49, and 50. The Mzs. part has a melodic line with eighth and sixteenth notes. The Pno. part has a complex texture with chords and arpeggios. The Cdas. part consists of sustained chords. The Guit. B. part has a simple bass line. The Perc. Set. part has a rhythmic pattern of eighth notes with 'x' marks. The C. Clar. part has a simple line with rests. The Bom. Conc. part has a simple line with rests. Dynamics include *pp* (pianissimo) and *f pp* (fortissimo pianissimo).

51

Mzs.

Pno.

Cdas.

Guit. B.

Perc. Set.

C. Clar.

Bom. Conc.

7. BIBLIOGRAFIA

- https://es.wikipedia.org/wiki/Historia_de_la_m%C3%BAsica 12/2/2019
- <https://bustena.wordpress.com/historia-de-la-musica-online/la-musica-en-la-edad-media/>
- http://catarina.udlap.mx/u_dl_a/tales/documentos/lda/thuss_s_d/capitulo5.pdf 30/5/2019
- <https://rexvalrexblog.wordpress.com/2016/10/07/la-musica-durant-el-renaixement-ii/>
- https://ca.wikipedia.org/wiki/M%C3%BAsica_del_Renaixement
- <https://musicalizza.com/consejos-para-componer-canciones-5-grandes-te-dicen-como-lo-hacen/> 3/6/2018
- <https://caminodemusica.com/renacimiento/musica-del-renacimiento>
- http://aprendemusica.es/Musicas/3_ESO/UD3_Barroco.Latinoamerica/BARROCO_exel/Barroco/msica_barroca1.html
- https://ca.wikipedia.org/wiki/M%C3%BAsica_barroca
- <https://bustena.wordpress.com/historia-de-la-musica-online/el-clasicismo-musical/>
- https://ca.wikipedia.org/wiki/Classicisme_musical
- <https://es.wikihow.com/hacer-un-video-musical>
- <https://es.wikihow.com/grabar-una-canci%C3%B3n>
- https://ca.wikipedia.org/wiki/Romanticisme_musical
- <http://www.emusicarte.es/articulos/90/romanticismo-musical-compositores-y-caracteristicas>
- <https://sites.google.com/site/projectefinaldemusica/5-romanticisme-musical>
- <https://vinilomusical.com/historia-y-origen-del-rock-and-roll/>
- <http://musica-caracteristicas.blogspot.com/2014/09/rock-and-roll.html>
- <https://es.wikipedia.org/wiki/Rock>
- <https://jazzmusica.hypotheses.org/los-estilos>
- <https://www.encyclopedia.cat/EC-GEC-0118182.xml>
- https://ca.wikipedia.org/wiki/M%C3%BAsica_pop
- https://los40.com/los40/2019/01/17/musica/1547725106_427935.html

- A.Roda i Batlle, Josep; Relats i Manent, Anna; Zamorano i Rodrigo, Cristina; 2011, *CLAU DE FA*; Barcelona; Editorial Claret.